

Załącznik nr 8 do Regulaminu konkursów przedmiotowych,

stanowiącego załącznik do Zarządzenia Nr 51/2016 Warmińsko-Mazurskiego Kuratora Oświaty z dnia 27 września 2016 r.

JEZYK POLSKI

Godzina rozpoczęcia oraz czas trwania etapu szkolnego i wojewódzkiego konkursu z języka polskiego dla uczniów szkół podstawowych

1. **Etap szkolny** konkursu z języka polskiego dla szkół podstawowych rozpoczyna się **21 listopada 2016 r. o godzinie 10.00** i trwa 90 minut. Ma formę pisemną. Arkusze (materiały) konkursowe zostaną udostępnione na Platformie o godzinie 8.00.
2. **Etap wojewódzki** konkursu z języka polskiego rozpoczyna się **17 lutego 2017 r. o godzinie 10.00** i trwa 90 minut. Przeprowadzony zostanie w **Elblągu, Elku i Olsztynie**. Ma formę pisemną.

Program merytoryczny konkursu z języka polskiego dla uczniów szkół podstawowych

I. Cele konkursu

1. Rozwijanie umiejętności odbioru, analizy i interpretacji tekstów kultury oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej.
2. Rozbudzenie ciekawości poznawczej, pasji czytelnich i twórczego myślenia uczniów.
3. Wdrażanie uczniów do samokształcenia kulturowo-literackiego i językowego.
4. Rozwijanie zainteresowania językiem jako składnikiem dziedzictwa kulturowego.
5. Promowanie osiągnięć uczniów i ich nauczycieli.

II. Wymagania i zakres merytoryczny konkursu

Uczestnicy konkursu powinni wykazać się wiadomościami i umiejętnościami obejmującymi wymagania z „Podstawy programowej kształcenia ogólnego” w części dotyczącej edukacji polonistycznej (I etap edukacyjny) i języka polskiego na II etapie edukacyjnym, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 30 sierpnia 2012 r. poz. 977 z póź. zm.) oraz wskazanymi wiadomościami i umiejętnościami poszerzającymi treści podstawy programowej, jak również umiejętnością krytycznego i twórczego myślenia.

Etap szkolny konkursu

Uczestnicy powinni wykazać się wiedzą i umiejętnościami obejmującymi wymagania ogólne (cele kształcenia) i szczegółowe (treści nauczania) z podstawy programowej kształcenia ogólnego, w części dotyczącej edukacji polonistycznej (I etap edukacyjny) i języka polskiego na II etapie edukacyjnym.

Poszerzenie treści podstawy programowej na etapie szkolnym obejmuje następujące zagadnienia:

- synonimy, antonimy i homonimy,
- związki frazeologiczne i ich rozumienie,
- funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu, podtytułu, motta, apostrofy, puenty, punktu kulminacyjnego).

Uczestnicy eliminacji szkolnych rozwiązują zadania testowe i piszą wypracowanie, w których wykażą się:

- wiedzą i umiejętnościami obejmującymi wymagania z podstawy programowej i wskazanymi powyżej treściami spoza podstawy programowej. Zadania testowe odnosić się będą do różnych tekstów kultury, np. literackich (poezja i proza) oraz użytkowych, popularnonaukowych, publicystycznych, źródeł i tekstów historycznych i będą miały różnorodny charakter, m.in. wielokrotnego wyboru, krótkiej odpowiedzi, z luką, na dobieranie,
- umiejętnościami z zakresu tworzenia wypowiedzi pisemnych form gatunkowych zapisanych w podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego.

Etap wojewódzki konkursu

Uczestnicy powinni wykazać się wiedzą i umiejętnościami obejmującymi wymagania ogólne (cele kształcenia) i szczegółowe (treści nauczania) z **podstawy programowej kształcenia ogólnego** w części dotyczącej edukacji polonistycznej (I etap edukacyjny) i języka polskiego na II etapie edukacyjnym.

Poszerzenie treści podstawy programowej na etapie wojewódzkim obejmuje następujące zagadnienia:

- synonimy, antonimy i homonimy,
- związki frazeologiczne i ich rozumienie,
- funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu, podtytułu, motta, apostrofy, puenty, punktu kulminacyjnego),
- formułowanie uzasadnienia własnych postaw i poglądów, w tym redagowanie tekstu o charakterze argumentacyjnym,
- formułowanie wniosków, opinii, odróżnianie faktów od opinii,
- rozpoznawanie wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym,
- dokonywanie celowych operacji na tekście: streszczania, formułowania leadu, redagowania notatki, nadawania tytułu,
- posługiwanie się terminami służącymi do opisu i rozumienia literackich tekstów konkursowych (narracja pierwszoosobowa i trzecioosobowa, powieść i jej rodzaje, apostrofa, animizacja, personifikacja) oraz innych tekstów kultury, które mogą zostać użyte w arkuszu konkursowym (np. przekazów ikonicznych, malarstwa, tekstów użytkowych, popularnonaukowych, publicystycznych, źródeł i tekstów historycznych).

Lektury na etap wojewódzki:

1. Michael Ende „Momo”
2. Rafał Kosik „Felix, Net i Nika oraz Gang Niewidzialnych Ludzi”

Uczestnicy eliminacji wojewódzkich rozwiązują test i piszą wypracowanie, w których wykażą się:

- wiedzą i umiejętnościami obejmującymi wymagania z podstawy programowej i wskazanymi powyżej treściami spoza podstawy programowej,
- znajomością problematyki lektur konkursowych,
- umiejętnością opisu dzieła sztuki.

III. Literatura stanowiąca pomoc dla nauczyciela i ucznia

1. Czetwertyńska G., *Myślenie krytyczne i twórcze*, <http://lca.szkoiazklasa.pl/125.xml>
2. Kasdepke G., *Co to znaczy...czyli 101 zabawnych historyjek, które pozwolą zrozumieć znaczenie niektórych powiedzeń*, Wydawnictwo Literatura, Łódź 2005.
3. Kłakówna Z. A., Wiatr K., *Nowa sztuka pisania. Klasy 4-6 szkoły podstawowej*, Wydawnictwo Edukacyjne, Kraków 2006.
4. Miodek J., *Nie taki język straszny. O polszczyźnie do uczniów*, Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe, Gdańsk 2005.

IV. Informacja dla ucznia dotycząca przebiegu konkursu z języka polskiego

1. Na konkursie polonistycznym uczniowie korzystają wyłącznie z przyborów do pisania: pióra lub długopisu.
2. Podczas konkursu nie wolno używać żadnych urządzeń telekomunikacyjnych i korzystać ze słowników.

JEZYK ANGIELSKI

Godzina rozpoczęcia oraz czas trwania etapu szkolnego i wojewódzkiego konkursu z języka angielskiego dla uczniów szkół podstawowych

1. **Etap szkolny** konkursu z języka angielskiego rozpoczyna się **25 listopada 2016 r. o godzinie 10.00** i trwa 60 minut. Ma formę pisemną. Arkusze (materiały) konkursowe zostaną udostępnione na Platformie o godzinie 8.00.
2. **Etap wojewódzki** konkursu z języka angielskiego rozpoczyna się **16 lutego 2017 r. o godzinie 10.00** i trwa 75 minut. Przeprowadzany będzie w **Elblągu, Elku i Olsztynie**. Ma formę pisemną.

Program merytoryczny konkursu z języka angielskiego dla uczniów szkół podstawowych

I. Cele konkursu

1. Kształcenie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z języka angielskiego.
2. Rozbudzanie wśród uczniów zainteresowania językiem angielskim oraz zachęcanie ich do pogłębiania wiedzy i umiejętności językowych.
3. Motywowanie uczniów do wykorzystania wiedzy z zakresu języka angielskiego w życiu codziennym.
4. Stworzenie uczniom możliwości sprawdzenia swojej wiedzy we współzawodnictwie z innymi uczniami.
5. Pogłębianie wiedzy dotyczącej realiów krajów angielskiego obszaru językowego.
6. Kształtowanie postawy tolerancji wobec innych kultur, ich historii, języka i obyczajów.
7. Wylanianie i wspieranie uczniów uzdolnionych językowo.

II. Wymagania i zakres merytoryczny konkursu

Na wszystkich etapach konkursu uczeń powinien wykazać się wiadomościami i umiejętnościami określonymi w Celach kształcenia – wymaganiach ogólnych Podstawy programowej kształcenia ogólnego, w części dotyczącej przedmiotu język angielski na II etapie edukacyjnym, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 30 sierpnia 2012 r. poz. 977 z późn. zm.) oraz wskazanymi wiadomościami i umiejętnościami poszerzającymi treści podstawy programowej.

Ponadto uczeń powinien posiadać umiejętności w zakresie:

- doskonalenia świadomości językowej,
- stosowania zdobytych umiejętności i wiedzy w działaniach praktycznych,
- rozwiązywania różnego typu zadań leksykalno-gramatycznych, np. uzupełnianie luk, test wielokrotnego wyboru, zdania typu prawda/fałsz, transformacje zdań, dobieranie, itp.
- rozumienia tekstu czytanego,
- rozumienia tekstu słuchanego (na etapie wojewódzkim).

Etap szkolny konkursu

Uczestnicy powinni wykazać się wiedzą i umiejętnościami obejmującymi wybrane treści podstawy programowej kształcenia ogólnego, w części dotyczącej przedmiotu język angielski na II etapie edukacyjnym poszerzone i pogłębione. Zakres merytoryczny dotyczy treści nauczania następujących działów tematycznych:

1. Przykładowe zagadnienia leksykalne:

- człowiek - np. wygląd zewnętrzny, ubranie, dane personalne, części ciała, uczucia i emocje, zainteresowania
- szkoła - np. przedmioty nauczania, przybory szkolne i wyposażenie szkoły, życie szkolne
- dom - np. położenie, opis domu, rodzaje domów, pomieszczenia i ich wyposażenie, przedmioty codziennego użytku
- praca - np. popularne zawody i czynności z nimi związane, miejsce pracy
- życie rodzinne i towarzyskie - np. członkowie rodziny, koledzy, przyjaciele, czynności dnia codziennego, formy spędzania czasu wolnego, kalendarz, zegar
- żywienie - np. artykuły spożywcze, posiłki, ulubione potrawy, spożywanie posiłków w domu i w restauracji
- zakupy i usługi – np. rodzaje sklepów, towary, sprzedawanie, kupowanie, korzystanie z usług
- podróżowanie i turystyka - np. środki transportu, kierunki świata, informacja turystyczna, wskazywanie drogi, opis miejsca
- sport - np. rodzaje sportów, sprzęt sportowy, imprezy sportowe
- zdrowie i samopoczucie - np. higiena codzienna, samopoczucie, dolegliwości
- kultura - np. święta, obrzędy, uczestniczenie w wydarzeniach kulturalnych, hobby, media
- świat przyrody i środowisko naturalne - np. pogoda, rośliny, zwierzęta, krajobraz, ochrona środowiska naturalnego, kłęski żywiolowe

2. Przykładowe zagadnienia gramatyczne

- wyrażenie *there is/there are*
- czasy: *Present Simple, Present Continuous, Past Simple, Past Continuous, Future Simple*
- konstrukcja *'be going to'*
- szyk wyrazów w zdaniu – zdania oznajmujące, pytające i przeczące
- stopniowanie przymiotników jedno- i wielosylabowych (regularne i nieregularne)
- zaimki nieokreślone: *some, any, no*
- zaimki względne: *who, which, where, whose, that*
- liczba mnoga rzeczowników (regularna i nieregularna)
- rzeczowniki policzalne i niepoliczalne
- forma dzierżawcza rzeczownika – dopełniacz saksoński
- przysłówki częstotliwości i ich miejsce w zdaniu
- przysłówki miejsca i kierunku
- przysłówki sposobu
- przysłówki określające ilość: *much, many, few, a few, a lot of, little, a little*
- przyminki w okolicznikach czasu i miejsca (*on Saturday, at 11 o'clock, at school*)
- spójniki (*and, but, or, when, next, during, then, after, while, before*)
- konstrukcja *love/like/hate/don't like /not mind +gerund*
- wyrażenie *I'd like to*
- konstrukcja *'Let's + czasownik'*
- czasowniki modalne: *can, could, must, mustn't, have to, should*
- rzeczowniki złożone (*raincoat*)
- rodzajniki określone i nieokreślone (*a, an, the*)

- zaimki osobowe w formie podmiotu i dopełnienia
- zaimki wskazujące
- zaimki nieokreślone (*someone, anyone, nothing, somewhere, etc.*)
- przymiotniki i zaimki dzierżawcze
- liczebniki główne i porządkowe
- zakazy i nakazy
- konstrukcja czasowników z *-ing* i *-to*
- konstrukcja *too/enough*
- konstrukcja *(not) as ... as*

3. Wiedza na temat angielskiego obszaru językowego

- zwyczaje, święta, uroczystości, tradycje, nazwy państw, stolic, flag i symboli krajów anglojęzycznych
- geografia, elementy historii, atrakcje turystyczne Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych

Etap wojewódzki konkursu

Na etapie wojewódzkim konkursu uczestnicy powinni wykazać się wiedzą i umiejętnościami obejmującymi całość treści podstawy programowej na II etapie edukacyjnym poszerzone i pogłębione. Zakres merytoryczny dotyczy treści nauczania następujących działów tematycznych:

1. Przykładowe zagadnienia leksykalne:

Jak na etap szkolny, ponadto:

- Żywnienie – sprzęty kuchenne, gotowanie, opakowania, przymiotniki określające smak, przepisy kulinarne i dania
- Kultura i rozrywka – rodzaje programów telewizyjnych, rodzaje muzyki, książek i filmów, instrumenty muzyczne, muzea, koncerty
- Zdrowie – choroby i kontuzje, objawy i leczenie, wizyta u lekarza, zdrowa dieta i tryb życia
- Życie społeczne – problemy społeczne

2. Przykładowe zagadnienia gramatyczne:

Jak na etap szkolny, ponadto:

- czas *Present Perfect*
- czasowniki modalne *ought to, may, might*
- zdania warunkowe – typ 0, I, II
- question tags
- strona bierna czasu *Present Simple, Past Simple, Future Simple*
- konstrukcja *'used to'*
- czasowniki frazowe (*turn off, break down, etc.*)
- wyrażenia przyimkowe (*believe in, suffer from, etc.*)

3. Wiedza na temat angielskiego obszaru językowego

Jak na etap szkolny, ponadto:

- słynne miejsca, architektura i zabytki krajów anglojęzycznych
- współczesna rodzina królewska

III. Literatura dla ucznia i inne źródła informacji

Wybrane podręczniki do nauczania języka angielskiego dla szkół podstawowych, zatwierdzone i dopuszczone do użytku przez MEN oraz przykładowe pozycje z zakresu wiedzy o krajach anglojęzycznych:

1. Vince M., *Elementary Language Practice – New Edition*, Macmillan,
2. Vince M., *Intermediate Language Practice – New Edition*, Macmillan,
3. Dooley J., Evans V., *Grammarway 2*, Express Publishing,
4. Dooley J., Evans V., *Grammarway 3*, Express Publishing,
5. Murphy R., *Essential Grammar in Use*, Cambridge University Press,
6. Murphy R., *English Grammar in Use*, Cambridge University Press,
7. Barker C., *Boost Your Vocabulary 1-3*, Pearson
8. McCarthy M., O'Dell F., *English Vocabulary in Use (elementary)*, Cambridge University Press
9. McCarthy M., O'Dell F., *English Vocabulary in Use (pre-intermediate and intermediate)*, Cambridge University Press
10. Escott J., *England*, Oxford University Press
11. Flinders S., *Scotland*, Oxford University Press
12. Sheerin S., *Spotlight on Britain*, Oxford University Press
13. Baxter A., *The USA*, Oxford University Press
14. Falk R., *Spotlight on the USA*, Oxford University Press
15. Maguire J., *Seasons and Celebrations*, Oxford University Press

Wykaz literatury należy traktować jako element wspomagający w przygotowaniach do konkursu, a nie doraźne źródło zagadnień konkursowych.

IV. Informacja dla ucznia dotycząca przebiegu konkursu z języka angielskiego

1. Na konkursie z języka angielskiego uczniowie udzielają odpowiedzi wyłącznie niebieskim długopisem.
2. Podczas konkursu nie wolno używać żadnych urządzeń telekomunikacyjnych oraz pomocy naukowych.
3. Tylko odpowiedzi naniesione na kartę odpowiedzi będą sprawdzane.

MATEMATYKA

Godzina rozpoczęcia oraz czas trwania etapu szkolnego i wojewódzkiego konkursu z matematyki dla uczniów szkół podstawowych

1. **Etap szkolny** konkursu z matematyki rozpoczyna się **24 listopada 2016 r. o godzinie 9:00** i trwa 60 minut. Ma formę pisemną. Arkusze (materiały) konkursowe zostaną udostępnione na Platformie o godzinie 8.00.
2. **Etap wojewódzki** konkursu z matematyki rozpoczyna się **18 lutego 2017 r. o godzinie 11.00** i trwa 90 minut. Przeprowadzany będzie w **Elblągu, Elku i Olsztynie**. Ma formę pisemną.

Program merytoryczny konkursu z matematyki dla uczniów szkół podstawowych

I. Cele konkursu

1. Kształcenie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z matematyki.
2. Rozwijanie ciekawości poznawczej, wyobraźni matematycznej, myślenia abstrakcyjnego i rozumowania matematycznego.
3. Wdrażanie uczniów do biegłego posługiwania się wiedzą matematyczną w rozwiązywaniu zadań problemowych.
4. Kształcenie umiejętności krytycznego myślenia oraz wykorzystania wiedzy matematycznej w praktyce.

5. Rozbudzanie motywacji uczniów do dalszego uczenia się matematyki i innych przedmiotów ścisłych.

II. Wymagania i zakres merytoryczny konkursu

Na wszystkich etapach konkursu uczeń powinien wykazać się wiadomościami i umiejętnościami określonymi w Celach kształcenia – wymaganiach ogólnych Podstawy programowej kształcenia ogólnego, w części dotyczącej przedmiotu matematyka na I i II etapie edukacyjnym, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 30 sierpnia 2012 r. poz. 977 późn. zm.) oraz wskazanymi wiadomościami i umiejętnościami poszerzającymi treści podstawy programowej.

Ponadto uczeń posiadać umiejętności w zakresie:

- integracji treści matematycznych zawartych w podstawie programowej I i II etapu edukacyjnego;
- biegłego wykonywania działań na liczbach naturalnych, całkowitych i ułamkach;
- odczytywania i interpretacji informacji przedstawionych w różnych formach;
- prowadzenia rozumowań, ustalania kolejności czynności prowadzących do rozwiązania problemu, podawania argumentów uzasadniających poprawność rozumowania;
- stosowania języka matematycznego do opisu rozumowania i uzyskanych wyników;
- dobierania modelu matematycznego do danej sytuacji problemowej;
- twórczego rozwiązywania problemów, w szczególności stosowania posiadanej wiedzy matematycznej w sytuacjach praktycznych.

Etap szkolny konkursu

Uczestnicy powinni wykazać się wiedzą i umiejętnościami obejmującymi wybrane treści podstawy programowej kształcenia ogólnego, w części dotyczącej przedmiotu matematyka na I i II etapie edukacyjnym. Zakres merytoryczny dotyczy treści nauczania zawartych w podstawie programowej (bez działu BRYŁY)

Poszerzenie treści podstawy programowej na etapie szkolnym obejmuje następujące zagadnienia:

- własności liczb pierwszych, złożonych, parzystych i nieparzystych,
- stosowanie cech podzielności przez 4, 6, 12, 15, 25,
- znajdowanie największego wspólnego dzielnika i najmniejszej wspólnej wielokrotności dwóch oraz większej ilości liczb,
- kąty odpowiadające i naprzemianległe, twierdzenie o równości kątów odpowiadających przy dwóch prostych równoległych.

Etap wojewódzki konkursu

Na etapie wojewódzkim konkursu uczestnicy powinni wykazać się wiedzą i umiejętnościami obejmującymi całość treści podstawy programowej na I i II etapie edukacyjnym.

Poszerzenie treści podstawy programowej na etapie wojewódzkim obejmuje następujące zagadnienia:

- średnia arytmetyczna liczb,
- obliczanie liczby z danego jej ułamka (procentu),
- potęgowanie liczb,
- proste równania o współczynnikach całkowitych,
- pola powierzchni i objętości brył zbudowanych z prostopadłościanów,
- objętości graniastopłów prostych.

III. Literatura dla ucznia i inne źródła informacji

1. Podręczniki do matematyki dopuszczone przez MEN do użytku szkolnego przeznaczone do kształcenia ogólnego, uwzględniające podstawę programową kształcenia ogólnego w szkole podstawowej.
2. Bednarczuk J., Bednarczuk J., Matematyczne gwiazdki, Wydawnictwo Nowa Era, Warszawa 2006.
3. Bobiński Z., Nodzyński P., Uscki M., Uczymy się myśleć poprzez rozrywkę, Wydawnictwo Aksjomat, Toruń 2004.
4. Dziemidowicz T. Konkurs matematyczny dla uczniów szkoły podstawowej, Wydawnictwo NOWIK, Opole 2014.
5. Kalisz S., Kulbicki J., Rudzki H., Matematyka na szóstkę. Zadania dla kl VI, Wydawnictwo NOWIK, Opole 2016.
6. Pawłowski H, Tomalczyk W., Odlotowa matematyka, Wydawnictwo Tutor, Toruń 2015.
7. Rosół M., Wilińska E., Konkursy matematyczne dla szkoły podstawowej. Zbiór zadań z konkursów w województwie kujawsko – pomorskim, Wydawnictwo Aksjomat, Toruń 2014.
8. <http://www.matematyka.wroc.pl/book/liga-zadaniowa/szkola-podstawowa>.

IV. Informacja dla ucznia dotycząca przebiegu konkursu matematycznego

1. Na konkursie matematycznym uczniowie korzystają wyłącznie z przyborów do pisania i rysowania: pióra lub długopisu, ołówek – przeznaczonego jedynie do rysowania, gumki, linijki, ekierki, kątomierza i cyrkla.
2. Podczas konkursu nie wolno używać kalkulatorów oraz żadnych urządzeń telekomunikacyjnych, nie wolno korzystać z tablic matematycznych.

HISTORIA

Godzina rozpoczęcia oraz czas trwania etapu szkolnego i wojewódzkiego konkursu z historii dla uczniów szkół podstawowych

1. **Etap szkolny** konkursu z historii rozpoczyna się **14 listopada 2016 r. o godzinie 10.00** i trwa 60 minut. Ma formę pisemną. Arkusze (materiały) konkursowe zostaną udostępnione na Platformie o godzinie 8.00.
2. **Etap wojewódzki** konkursu z historii rozpoczyna się **10 lutego 2017 r. o godzinie 10.00** i trwa 90 minut. Przeprowadzany będzie w **Elblągu, Elku i Olsztynie**. Ma formę pisemną.

Program merytoryczny konkursu z historii dla uczniów szkół podstawowych

I. Cele konkursu

1. Rozwijanie, rozbudzanie zainteresowań i uzdolnień historycznych uczniów.
2. Wdrażanie uczniów do samokształcenia.
3. Popularyzacja historii wśród uczniów szkół podstawowych.
4. Promowanie uczniów szczególnie zainteresowanych historią.
5. Wspieranie szkół i nauczycieli w obszarze pracy z uczniem szczególnie uzdolnionym.

II. Wymagania i zakres merytoryczny konkursu

Na wszystkich etapach konkursu uczeń powinien wykazać się wiadomościami i umiejętnościami określonymi w Celach kształcenia – wymaganiach ogólnych Podstawy programowej kształcenia ogólnego, w części dotyczącej przedmiotu historia i społeczeństwo na II etapie edukacyjnym, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej

z 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 30 sierpnia 2012 r. poz. 977 z późn. zm.) **oraz wiedzą z zakresu zagadnień poszerzających treści podstawy programowej.**

Poszerzenie treści podstawy programowej obejmuje następujące zagadnienia:

- Związek Pruski
- wojna trzynastoletnia
- II pokój toruński

III. Literatura polecana dla ucznia i inne źródła informacji

1. Podręczniki do historii i społeczeństwa dopuszczone przez MEN do użytku szkolnego przeznaczone do kształcenia ogólnego, uwzględniające podstawę programową kształcenia ogólnego w szkole podstawowej.
2. Atlasy historyczne.
3. Słowniki szkolne z zakresu historii np. J. Pilikowski, Słownik szkolny. Historia Polski, Kraków 2006, Encyklopedia Szkolna WSiP. Historia, Warszawa 2004.
4. Zeszyt z serii Dzieje państwa i narodu polskiego: M. Biskup, Wojna trzynastoletnia, Kraków 1990.

IV. Informacja dla ucznia dotycząca przebiegu konkursu z języka angielskiego

1. Na konkursie z języka angielskiego uczniowie udzielają odpowiedzi wyłącznie niebieskim długopisem.
2. Podczas konkursu nie wolno używać żadnych urządzeń telekomunikacyjnych oraz pomocy naukowych.
3. Tylko odpowiedzi naniesione na kartę odpowiedzi będą sprawdzane.

PRZYRODA

Godzina rozpoczęcia oraz czas trwania etapu szkolnego i wojewódzkiego konkursu z przyrody dla uczniów szkół podstawowych

1. **Etap szkolny** konkursu z przyrody odbędzie się **29 listopada 2016 r. o godzinie 10.00** i trwa 60 minut. Ma formę pisemną. Arkusze (materiały) konkursowe zostaną udostępnione na Platformie o godzinie 8.00.
2. **Etap wojewódzki** konkursu z przyrody odbędzie się **8 lutego 2017 r. o godzinie 10.00** i trwa 90 minut. Przeprowadzany będzie w **Elblągu, Elku i Olsztynie**. Ma formę pisemną.

Program merytoryczny konkursu z przyrody dla uczniów szkół podstawowych

I. Cele konkursu

1. Kształcenie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z przyrody.
2. Popularyzacja nauk przyrodniczych wśród uczniów szkół podstawowych.
3. Rozwijanie u uczniów umiejętności wykorzystywania posiadanych wiadomości i umiejętności podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów.
4. Wyłanianie talentów oraz rozbudzanie ciekawości poznawczej i twórczego działania uczniów.
5. Rozbudzanie zainteresowania uczniów lokalnym środowiskiem przyrodniczym.

II. Wymagania i zakres merytoryczny konkursu

Na wszystkich etapach konkursu uczeń powinien wykazać się wiadomościami i umiejętnościami określonymi w Celach kształcenia – wymaganiach ogólnych Podstawy programowej kształcenia ogólnego, w części dotyczącej przedmiotu przyroda na II etapie edukacyjnym, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 30 sierpnia 2012 r. poz. 977 z późn. zm.) oraz wskazanymi wiadomościami i umiejętnościami poszerzającymi treści podstawy programowej.

Ponadto uczeń powinien posiadać umiejętności w zakresie:

- integracji treści przyrodniczych zawartych w podstawie programowej II etapu edukacyjnego;
- odczytywania i interpretacji informacji przedstawionych w różnych formach;
- twórczego rozwiązywania problemów, w szczególności stosowania posiadanej wiedzy przyrodniczej w sytuacjach praktycznych;
- przeprowadzania analizy, wyjaśniania zjawisk fizycznych i podstawowych procesów chemicznych;
- rozpoznawania gatunków roślin i zwierząt, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków chronionych;
- odkrywania prawidłowości i dostrzegania analogii;
- stosowania pojęć do rozwiązywania problemów;
- wykorzystania wiedzy o charakterze naukowym do identyfikowania i rozwiązywania problemów oraz formułowania wniosków.

Etap szkolny konkursu

Uczestnicy powinni wykazać się wiedzą i umiejętnościami obejmującymi wybrane treści podstawy programowej kształcenia ogólnego, w części dotyczącej przedmiotu przyroda na II etapie edukacyjnym. Zakres merytoryczny dotyczy **treści nauczania następujących działów** tematycznych podstawy programowej:

1. Ja i moje otoczenie
2. Orientacja w terenie
3. Obserwacje, doświadczenia przyrodnicze i modelowanie.
4. Najbliższa okolica
5. Człowiek a środowisko
6. Właściwości substancji
7. Krajobrazy Polski i Europy
8. Organizm człowieka
9. Zdrowie i troska o nie
10. Zjawiska elektryczne i magnetyczne w przyrodzie
11. Ziemia we Wszechświecie
12. Łądy i oceany.

Etap wojewódzki konkursu

Na etapie wojewódzkim konkursu uczestnicy powinni wykazać się wiedzą i umiejętnościami obejmującymi **całość treści podstawy programowej na II etapie edukacyjnym.**

Poszerzenie treści podstawy programowej na etapie wojewódzkim obejmuje następujące zagadnienia:

- rozpoznawanie gatunków roślin i zwierząt kręgowych z uwzględnieniem gatunków chronionych, typowych dla województwa warmińsko- mazurskiego,

- znajomość parków krajobrazowych położonych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.

III. Literatura dla ucznia i inne źródła informacji

1. Podręczniki i zeszyty ćwiczeń do przyrody dopuszczone przez MEN do użytku szkolnego przeznaczone do kształcenia ogólnego, uwzględniające podstawę programową kształcenia ogólnego w szkole podstawowej.
2. Atlasy do przyrody dla szkół podstawowych.
3. Elbanowska-Ciemuchowska S., Doświadczenia na lekcjach przyrody, Wydawnictwo Nowa Era, Warszawa 2004.
4. www.epodreczniki.pl
5. <http://www.przyroda.mazury.pl/>
6. <http://parkikrajobrazowewarmiimazur.pl/>
7. <http://natura.wm.pl/>
8. <http://www.swietlik.edu.pl/>

IV. Informacja dla ucznia dotycząca przebiegu konkursu przyrodniczego

1. Na konkursie przyrodniczym uczniowie korzystają wyłącznie z przyborów do pisania i rysowania: pióra lub długopisu, ołówek – przeznaczonych jedynie do rysowania, gumki, linijki.
2. Podczas konkursu nie wolno używać kalkulatorów oraz żadnych urządzeń telekomunikacyjnych, nie wolno też korzystać z notatek, książek, map i atlasów.